

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 18 listopada 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.39.2022.MS

Pani
Mariola Jaszczak
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubinie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12, 14 i 15 września 2022 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie, ul. Księcia Ludwika I nr 3, 59-300 Lubin z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do 12 września 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.

Jednostką kieruje Pani Mariola Jaszczak zatrudniona na stanowisku Dyrektora GOPS w Lubinie od dnia 25 maja 2021 r. (w okresie od 26 lutego 2021 r. do 24 maja 2021 r. była zatrudniona jako pełniąca obowiązki Dyrektora Ośrodka).

Pani Mariola Jaszczak ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 4 listopada 2022 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Lubin, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 16a ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3a ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków,

pożyczek oraz pomocy w naturze oraz opracowywania i realizacji projektów socjalnych gdyż, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie zaistniała taka potrzeba.

Gmina Lubin na swoim terenie nie prowadzi domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym, jak też na swoim terenie nie posiada ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy), jednakże zabezpiecza potrzeby mieszkańców – osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej, kierując do dps-ów odpowiedniego typu położonych najbliższej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, natomiast mieszkańców wymagających schronienia, umieszczając w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Lubinie, na podstawie umów zawartych z Towarzystwem Pomocy im. Brata Alberta, Kołem Lubińskim.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6)
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7, 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina Lubin nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy) ale – jak wyjaśnił Dyrektor – ewentualne potrzeby mieszkańców w tym zakresie zabezpieczy, podpisując stosowne porozumienie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Lubin zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednakże – jak wyjaśnił Dyrektor – osobom zainteresowanym pracownicy socjalni udzielają informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne, a w uzasadnionych przypadkach pomagają w sporządzaniu pozwów w ramach realizowanej pracy socjalnej i motywowania do wykorzystania własnych zasobów, możliwości i uprawnień w celu poprawy sytuacji materialnej.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Natomiast Dyrektor wyjaśnił, że w ramach pracy socjalnej systematycznie pracownicy socjalni ukierunkowują osoby, by takie wnioski składały same, ponadto udzielają w tym zakresie wszechstronnych informacji, jak też udostępniają odpowiednie druki.

Dyrektor GOPS w Lubinie składał Radzie Gminy sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor GOPS w Lubinie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400,00 zł (do 29.05.2021 r. 250,00 zł) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS w pełnym wymiarze czasu pracy, realizujący pracę socjalną w środowisku. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych. W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Lubin zamieszkały przez 16 448 mieszkańców (stan na dzień 31.08.2022 r.), w tym 563 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną. Na dzień kontroli Ośrodek zatrudnia 7 pracowników socjalnych terenowych (7 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

GOPS w Lubinie nie spełnia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, jak również w stosunku do liczby mieszkańców gminy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W toku czynności kontrolnych ustalono, że Ośrodek udziela 1 osobie pomocy w formie tymczasowego schronienia w Schronisku dla bezdomnych w Legnicy przy ul. Przemysłowej 5, pomimo, iż Gmina w okresie objętym kontrolą nie miała zawartej umowy z podmiotem prowadzącym schronisko na świadczenie usług schronienia.

Zgodnie z treścią art. 48a ust. 11b miejsce tymczasowego schronienia osobom bezdomnym powinno być zapewniane w placówkach, które:

- są prowadzone przez gminę,
- zadanie prowadzenia placówki zlecono na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- mają zawartą z gminą umowę na zapewnienie usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania świadczenia w postaci zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W wydawanych decyzjach administracyjnych nie wskazywano rodzaju przyznanej pomocy, tj. przyznania zasiłku do 6 000,00 zł lub zasiłku do 200 000,00 zł

Organ rozpatrując wniosek o przyznanie pomocy osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej, na podstawie całokształtu materiału dowodowego, winien wskazać w osnowie decyzji, który rodzaj zasiłku (tzw. pomoc doraźna do 6 000,00 zł dla osób/rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych lub do 200 000,00 zł na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu

mieszkalnego, zniszczonego lub uszkodzonego w wyniku tzw. zdarzeń klęskowych) jest przedmiotem rozstrzygnięcia, z uwzględnieniem faktycznie przyznanej kwoty.

Przyznanie pomocy w formie zasiłku celowego, o którym mowa w art. 39 ust. 1 i 2 oraz w art. 40 ust. 2 i 3 ustawy podlega rozpoznaniu w trybie przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz w oparciu o stosowane odpowiednio (na podstawie art. 14 tej ustawy) przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Udzielanie schronienia poprzez przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych na podstawie wydanej przez GOPS decyzji w placówce, której Gmina nie prowadziła, nie zleciła jej prowadzenia oraz z którą nie zawarła umowy na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia.
3. Brak wskazania w decyzjach administracyjnych przyznających zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną zapisu o rodzaju przyznawanej pomocy tj. zasiłku do 6 000,00 zł lub zasiłku do 200 000,00 zł

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych tak, aby Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).
Termin wykonania: do 31 maja 2023 r.
2. Udzielać schronienia poprzez przyznanie tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, które są prowadzone przez gminę, z którymi gmina zawarła umowę, lub zleciła prowadzenie placówki na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 48 a ust. 11 b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach

wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Lubin
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Aneks nr 1

**z dnia 23.02.2023 r., do wystąpienia pokontrolnego z dnia 28 listopada 2022 r.,
sporządzonego w wyniku kontroli kompleksowej
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie, ul. Księcia Ludwika I nr 3,
przeprowadzonej w dniach 12, 14 i 15 września 2022 r.**

1. Treść ustaleń na stronie 7 wystąpienia pokontrolnego w części wydanych zaleceń pokontrolnych punkt 1:

„Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych tak, aby Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Podstawa prawna: art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).”

– *anuluje się i zastępuje treścią w brzmieniu:*

„Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych, tak aby Ośrodek zatrudniał pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).”

2. Pozostałe ustalenia zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 listopada 2022 r. pozostają bez zmian.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilia
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

